De skæve nybyggere

Thylejren anno 2012

Af Christina Sander og Marie Louise Albers

For mere end 42 år siden strømmede en flok håbefulde hippier til en mark i den nordvestjyske by Frøstrup. De drømte om et nyt og anderledes samfund. Et sted med frihed og fællesskab. Et sted uden regler, stramme love og skrappe autoriteter. Det blev begyndelsen, på det vi i dag kender som Thylejren. Hvad der startede som en eksperimenterende sommerfestival har udviklet sig til en alternativ helårslejr, der i dag huser knap 100 faste beboere. Nogle stammer helt tilbage fra de vilde 70'ere. Andre er der mest for at sælge hash. Men der er også dem, der er flyttet dertil, med drømmen om familie og børn og et ønske om at fjerne fokus fra hash og alkohol. De vil puste nyt liv i det gamle fællesskab.

***

Kvinderne ser ikke meget på hinanden. De kigger mest ned på deres hænder, der arbejder. Det aflange træbord i mellem dem er rodet til med strikketøj, lange bælter og økologisk pulverkaffe, og tupperware-boksen med chokoladejulekager er ved at være tømt. En lille flok kreative kvinder er samlet til hygge i Thylejrens aktivitetshus. Eller nærmere aktivitets-skurvogn.

Rummets vægge er hvide og nøgne, bortset fra et hjemmemalet Peace-tegn, der pynter ved siden af en stigereol. Pæren i den ene af de to pileflettede loftslamper er gået ud, men på bordet står to stearinlys. Kvinderne glæder sig til, at det nye aktivitetshus bliver bygget. Der bliver belysningen langt bedre.

Udenfor i mørket har et stort snefald og vesterhavsvinden givet en ordentlig omgang snefygning. Indenfor mærker de dog ikke decemberkulden, for aktivitetshuset er udstyret med en lille effektiv brændeovn, der sørger for tilstrækkelig varme. Sådan bliver de fleste træhuse, skurvogne og andre "hjemmelavede hjem" opvarmet i Thylejren.

32-årige Julie har pillet ærmerne af en gammel kjole og er nu i gang med at sy den om. Det lilla stof hviler på hendes mave, der buler godt ud. Den gemmer på en lille dreng. Et thylejrbarn, som man kalder det, når barnet bliver født og vokser op i den gamle hippielejr. Julie er sat til at føde i januar, og hun er ikke den eneste kvinde i den fødedygtige alder i lejren.

Med jævne mellemrum lyder en grov sandpapirslyd fra den anden side af bordet. Her sidder 27-årige Lisa, der er i gang med at runde hjørnerne på et stykke rå læder med en lille høvl. Det skal blive til et bælte. Hendes fingerspidser bliver hvide, når hun knuger det lyse læder for at holde det på plads. Lisa er en af de nyeste tilflyttere i lejren. Hun kom hertil i sommer med sin kæreste Rølike. Uddannelsen og jobbet som frisør har Lisa i dag skiftet ud med et liv som selvstændig, hvor hun lever af at sælge hjemmelavet lædertøj, bælter og hårprodukter. Og så laver hun dreadlocks. Også dem i hendes eget hår. I dag er de bundet sammen i en løs knude i nakken, så de ikke falder ned og forstyrrer arbejdet.

Eva er her også. Det er Julies svigermor, og hun har boet i lejren siden 1979. Hun er i gang med at lappe en gammel uldfrakke, som hun har arvet fra sin far. Den er gået op alle steder, så den trænger til en reparation.

Godt gemt i det ene hjørne sidder Marianne, "Thylejrens moder", som nogen kalder hende. I dag er hun en ældre, krumrygget kvinde med langt, mørkt hår og store, runde briller. Hun sidder og bakser med at få liv i en gammel stationær computer.

"Julie, jeg tror, vi bliver nødt til at lade den her computer være tændt, når det er så koldt. Det har taget en time at tænde den. Jeg tror, det er på grund af kulde."

"Spørgsmålet er, om vi skal pakke den ned. Vi kan jo ikke have den stående tændt hele tiden", svarer Julie.

"Men der er sgu da alle de der dynetæpper, som vi har fået. Kan man ikke vikle dem rundt om?" bryder Eva ind med sin hæse rygerstemme.

"Det kan man måske", svarer Marianne, men Julie er skeptisk:

"Det er for koldt, så det hjælper ikke. Og jeg synes, det er synd, hvis vi skal have den tændt, vi bruger jo alligevel mest vores egne computere."

Eva skal ryge, så hun går udenfor. Det hører ellers til sjældenhederne i Thylejren, hvor reglerne for den slags er meget liberale. Få minutter senere kommer hun tilbage.

"Kæft, hvor er det koldt udenfor".

"Så kan man bare la' vær' med at ryge," griner Lisa, der stadig sidder ned og finpudser sit hjemmelavede bælte.

Mange af lejrens kreative sjæle, især Lisa og Julie, har siden sommer kæmpet for at overbevise det øvrige lejrfællesskab om, at der er brug for et nyt aktivitetshus. Et sted, hvor der er plads til at arbejde med store armbevægelser. Et sted, hvor der hverken må ryges eller drikkes alkohol. Det er også meningen, at det nye samlingssted skal bruges til morgenyoga og foredrag om for eksempel øko-bygninger, healing og kunst.

Ideen har gennem flere måneder været på dagsordenen til de månedlige fællesmøder. Først skulle stemningen afvejes. Dernæst skulle der findes penge til at finansiere projektet. Størstedelen af de knap hundrede beboere i Thylejren var positivt stemte over for ideen, som blev endeligt vedtaget på fællesmødet i oktober. Enkelte ytrede dog også deres skeptiske holdninger.

Én var træt af, at hans 50 personers hængekøje skulle pilles ned. Den hang lige der, hvor det nye hus skal bygges. En anden mente, at pengene i stedet skulle bruges på et sundhedshus, hvor hjemmehjælperen og sundhedsplejersken kan holde til, når de kommer ud i lejren. Og så var der dem, der var bange for, at huset ville "stjæle" titlen som fælleshus fra Svampen, Thylejrens kombinerede café og værtshus. Den har været det ubestridte samlingspunkt i lejren, siden den blev grundlagt i 1970 - og det ville være kontroversielt at lave om på.

Det har Julie og de andre dog heller ikke tænkt sig. De synes bare, der trænger til at ske noget nyt i lejren. Der kommer flere og flere unge kvinder og børn disse år, som har brug for et ordentlig sted at opholde sig. Rygning og alkohol skal være forbudt, for det er nemlig problemet med Svampen. Der er ofte alt for tilrøget, både af det ene og det andet. Det er heller ikke nogen hemmelighed, at alkoholmisbrug i mange år har sat sit præg på lejren, og der lægges ikke skjul på, at flere af lejrens beboere har fået "svampekuller".

Tidligere har kvinderne prøvet at bruge cafélokalerne ved siden af til kreative udfoldelser. Men det er ikke særlig nemt at koncentrere sig om at male og sætte de rigtige farver sammen, når fulde menneskers heftige diskussioner tordner ud fra værtshuset. I sommer var der også nogle, der brugte caférummet til at lave morgenyoga, men her var det heller ikke altid nemt at abstrahere fra stamgæsternes dårlige morgenstemning. Det krævede en uhyre god evne at holde koncentrationen i åndedrætsøvelserne, husker Julie.

fora

Brev fra Aviles

Novelle fra Hippietidens Østerbro

De skæve nybyggere

Da Møn blev sexet!

UFO over Skovlundehallen

Stor himmel og brusende flod

Jesper Sørensen - dengang i lejren

Glæden ved -

Fede tider i Århus og Frøstrup lejren

Det er planen, at det nye aktivitetshus skal stå klar senest i sommeren 2013. Fælleskassen har bevilget de 40.000 kroner, som det koster at få bygget det 100 kvadratmeter store hus. Den femkantede bygning skal laves i limtræ, og de mange store vinduer betyder, at rummet bliver rigtig lyst. Lisa glæder sig meget, til planerne bliver ført ud i virkeligheden. Så får hun mere plads til at arbejde med sine læderproduktioner, og på længere sigt kan huset forhåbentlig også komme til at fungere som galleri. Julie vil i gang med at male igen. At arbejde med store billeder kræver god plads, og det bliver der i det nye byggeri. Mange af de andre kvindelige lejrbeboere, som for eksempel Mona, der er skidegod til at arbejde med ler, kan også få plads til sin drejebænk og ovn. Også Ellen, der både filter og arbejder med glas, får mulighed for at installere sig med sine ting. Det eneste, der mangler, er egentlig bare, at sneen og kulden forsvinder. At det bliver forår i Thylejren, så det nye byggeri kan komme i gang.

***

Meget har forandret sig i Thylejren, siden de første teltpløkker blev slået i jorden på den vestjyske mark den 4. juli 1970. Dengang Danmarks svar på musikfestivalen Woodstock blev skudt i gang.

I kølvandet på den store hippiebevægelse i 1960'erne købte foreningen Det Ny Samfund 40 tønder sandet jord tæt på landsbyen Frøstrup. De kaldte området Thylejren, selvom det rent faktisk ligger i Hanherred, men pyt med det. Ideologien var klar. Alle skulle have medbestemmelse, alt var til debat, og intet var forbudt. Ud med materialisme og kapitalisme - ind med kærlighed på kryds og tværs, mikromakromad og sundhedssandaler.

Deltagerne valfartede til. Nogle kom gående, nogle var på cykel, men den største gruppe tog et særtog fra København. De ankom til den nærliggende Thisted Banegård om eftermiddagen. Lokalbefolkningen var mødt op på denne grå sommerdag for at få et glimt af de nye gæster på egnen. Dem med langt hår, pandebånd og batiktryk. Dem, som de næste 74 dage ville feste og ryge tjald, være frie og nøgne og eksperimentere med bevidsthedsudvidende stoffer. Og vigtigst af alt - dem som ville være en del af et nyt fællesskab.

Enkelte af de godt 20.000 deltagere på festivalen blev meget mere end gæster. De blev hængende, længe efter musikken var slukket. Og det blev begyndelsen på den lejr, som i dag huser omkring 75 voksne og deres børn.

De ideologiske hippietanker, der startede det hele, var dog svære at holde fast i, da det pludselig blev hverdag.

***

Lisa står i køkkenet i den lille skurvogn. Det er ved at være frokosttid, så hun skærer agurk, rød peber og æg i skiver og anretter det på et lille træbræt. To af hendes lange, lyse dreadlocks er faldet ud og hænger ned over hendes kraveben. Lisa og kæresten Rølikes hjem er placeret i det fjerneste hjørne af Thylejren. Lige bag deres hus finder man det hegn, som rammer lejren ind, og herfra tager det knap ti minutter at gå op til hovedvejen. De fleste huse i Thylejren ligger i små enklaver, spredt ud ret tilfældigt på den forblæste mark. Lejrens "centrum" og samlingspunkt, der består af Værtshuset Svampen, indkøbscentralen Bixen og en stor legeplads for børn og barnlige sjæle, ligger lige ved indgangen til lejren. De små gangstier gør det nemt at færdes i hele lejren. Rølike er født her, så det var ingen tilfældighed, at det var her, det unge par havnede. For dem er lejren det perfekte sted at slå sig ned og få børn.

Lisa åbner køleskabet og finder en brie-ost og lidt sandwichcreme. Hun og Rølike er begge vegetarer, men spiser ofte fisk til frokost. Lisa åbner plastikomslaget fra en økologisk makrel, lægger den på skærebrættet og skærer forsigtigt det lyse kød fri.

I den anden ende af skurvognen ringer Rølikes mobiltelefon. Han besvarer opkaldet ved at trykke på det lille, sorte headset, som stikker ud under den grønne hue. Telefonen ringer mange gange om dagen her på hans hjemmekontor. Sådan er det med hans job. I vindueskarmen står routeren og blinker. Rølikes højre hånd bevæger musen i små hurtige ryk, mens han holder blikket på den ene af de to computerskærme, der står foran ham. Alt er forbundet med ledninger i det lille rum. Mellem tastaturet og de to skærme ligger en stor grå mixerpult, og bag ham står en guitar og et keyboard.

31-årige Rølike arbejder som indkøbschef for musikkæden 4Sound. De har butikker i de fleste store byer i Danmark og sælger alt fra trækbasuner til DJ-mixere. Ikke mange i Thylejren har et skemalagt arbejde, men Rølike har kontortid hver dag fra 9-17. Han elsker sit job.

Inde i køkkenet er Lisa ved at køre kaffebønnerne igennem kværnen, som hun sætter til i stikkontakten ved siden af køleskabet. Det dufter brændt. Madvarerne står klar på klap-bordet ved vinduet, og Rølike kommer til.

Parret har boet i Thylejren siden sommer. De begyndte at bygge deres hus i påsken og kunne kort tid efter flytte ind. Ved døren hænger et lille blåt skilt med nummeret 49. Alle i Thylejren har i princippet samme adresse, Gl. Aalborgvej 16, men Lisa og Rølike tænkte, det kunne være en sjov gimmick.

Helt konkret består deres hus af to skurvogne, som er sat sammen i et T. Den ene skurvogn er ét stort rum, der er indrettet som stue og køkken med spiseplads, nyt køleskab og gaskomfur. Og så hænger der en stor elektrisk vandvarmer. De har også en lille sofaafdeling med brændeovn. Der er intet fjernsyn, det droppede de for længe siden. I den anden skurvogn har de indrettet hver deres arbejdsrum, et lille soveværelse og et badeværelse. Træk og slip-toilettet står klar, men de har ikke besluttet endnu, om det skal tilsluttes. Måske de bare laver det om til 'tisse-let' med en sivebrønd, så de kan bruge det om vinteren. Så er det bare kun til vand og tis. Men indtil videre må de klare sig med det lille das ude i baghaven. Det er irriterende, når der er så meget sne, synes Lisa. Så er det nemlig på med støvler, jakke og hele baduljen, hver gang man skal tisse. Rølike synes dog, at dasset er ret hyggeligt - også selvom det er koldt.

Det unge par er blandt de få i lejren, der har et *rigtigt* badeværelse. Til gengæld har de fleste fået indlagt strøm og bruger computer og mobiltelefoner. Selvom det måske ikke var det, de gamle hippier ønskede, er det den vej, det er gået. 70'er-hippien er død, mener Rølike. Selv i Thylejren er det blevet hverdag, og for dem er det ikke så vigtigt, om de er helt i tråd med den gamle ideologi. De ser sig selv som moderne hippier, og når samfundet udvikler sig, er lejrens beboere nødt til at følge med. I dag er man nødt til at have kendskab til computere og elektronik, og de fleste unge i lejren er da også på Facebook. Lisa tænker dog stadig, det er vigtigt ikke at gå alt for meget op i det materialistiske. Det kan gøre hverdagen lettere, men det skal ikke tage overhånd. Friheden og naturen skal stadig være i højsædet. Det var det bestemt ikke, da det unge par boede i København. Rølike husker, hvordan det var at køre i pendulfart mellem arbejde og hjem. At skulle smalltalke med alle mulige og drikke halvtvungne fredagsbajere. Det var for meget. Tempoet var for højt, og han havde ikke lyst til at køre i det gear.

Det passede også Lisa perfekt, at de kunne flytte op i den rolige lejr. Hun blev ærlig talt træt af storbyens pengehjul. Det var altid en kalkulation omkring, at man skal tjene så-og-så mange penge for at bo det rigtige sted, have fire jobs, og pludselig har man fået stress. Mange folk går glip af livet, fordi de kun tænker på den næste lønseddel, synes Lisa.

Her i Thylejren betaler alle beboere 400 kroner i brugsleje og 400 kroner for elektricitet. Lisa og Rølike har desuden udgifter til mobiltelefoner, internet, bil og forsikringer, men fordi huslejen er så lav, har de overskud og luft i budgettet. De er ikke bundet af en stram økonomi, en fast handlingsplan - eller en hæk, som naboerne beder dem klippe i en bestemt højde.

***

Frihed til at gøre, hvad man ville, og leve et liv langt væk fra de normer, som samfundet havde skabt, udgjorde også i 1970 en af kerneværdierne i Thylejren. Det blev dog både et trækplaster og en udfordring. Det direkte demokrati gjorde det svært at træffe beslutninger, og den på papiret så gode ide om et ikke-eksisterende lederskab forvandlede de daglige fællesmøder til en ideologisk slagmark. Man var enige om, at direkte demokrati var vejen frem - men man var langt fra enige om, hvordan lejren i praksis skulle fungere.

Det var også denne problematik, der lå til grund for den kirkebesættelse, som en del af lokalbefolkningen i området husker Thylejren bedst for den dag i dag. 15 unge aktivister fra lejren besatte natten til mandag den 31. august 1970 Hjardemål Kirke som et politisk statement og en kunstnerisk happening. Det endte med et lokalt kultursammenstød af dimensioner. Lokalbefolkningens sympati for hippielejren forduftede, og fiskere og landmænd mødte talstærkt op ved kirken for at smide besætterne ud. Politiet nåede at træde til, inden det gik grueligt galt, men da flere hundrede lokale mænd og kvinder efterfølgende satte kursen mod selve Thylejren, valgte mange lejrbeboere at hive teltpløkkerne op og flygte. Størstedelen vendte aldrig tilbage til lejren. En lille skare på 30-40 personer valgte dog at blive og fortsatte hippiedrømmen. Én af dem var den dengang 30-årige Vagn.

***

Vagn løfter cyklen om på den anden side af skorstenen midt i rummet. De gamle gear er frosset fast. Men de skal bare have noget varme, tænker Vagn, der sætter cyklen fra sig ved siden af kakkelovnen. Brændet flyder på gulvet. Det er svært at komme rundt med en cykel blandt alle tingene. I det cirka 30 kvadratmeter store hjem er der meget få bare pletter på væggene og gulvene. Tegninger fra børnebørnene, boghylder og store planter blokerer næsten for de tykke træplader, som huset er bygget af, og på gulvet står borde, stole og taburetter tilfældigt placeret. Ned fra loftet hænger både håndklæder, beskidte sokker og plakater.

Der er tændt op i kakkelovnen. Men gulvet er koldt og vådt, fordi Vagn slæber sne med ind, hver gang han har været ude. Alligevel tager han strømperne af, når han kommer ind. Han går altid rundt i bare tæer, når han er hjemme. Neglene på hans storetæer er tykke og krumme, og huden under hælene er beskidt og hård. Selvom sneen ligger tungt over lejren, har Vagn bevaret sin solbrune kulør. Trods sine 72 år er han både slank og stærk, og ofte kan man se ham cykle en tur rundt i området.

Vagn kom til lejren for første gang den 20. juli 1970, godt to uger efter det hele begyndte. Han havde været på højskole i Vrå, og da opholdet sluttede, tog han sin knallert og kørte mod den famøse Thylejr, som han havde læst så meget om i aviserne. Han husker, hvordan folk var helt ekstatiske og klappede og flagede, da han kom. De kendte ham slet ikke. Det var helt fantastisk. Han kom først og fremmest på grund af musikken og den gode stemning. Hvis ikke han var hippie, da han kom, så var han det i hvert fald, da sommeren var forbi.

Vagn er en af de eneste nuværende beboere, der har været med siden Thylejrens første leveår. Alligevel tænker han sjældent på den sommer. Det er blevet hverdag. Gennem årene er han flyttet til og fra lejren, men i dag er han pensioneret og nyder nu at være sammen med sin familie, som også bor her. Vagns ældste datter, Freja, var det første barn, der blev født i lejren. Hun kom til verden i 1975 ved en hjemmefødsel, men en mere alternativ én af slagsen. Den foregik ude i lyngen. Vagn tog imod hende. Freja er for nyligt flyttet tilbage til lejren sammen med sin søn Birk på seks år. Også Vagns anden datter, Leonora, bor her.

Vagn har for længst klippet håret og skægget kort. Han har ikke noget imod at blive kaldt hippie, men han mener, at meget af det gode, gamle fællesskab er forandret. Dengang var der fællesskab over hele linjen, man boede i kollektiver og afprøvede nye familieformer. Nu bor folk i små huse rundt omkring, og de besøger ikke hinanden så meget. I dag mødes de mere på neutral grund oppe ved lejrens købmand, Bixen, eller i Svampen.

Vagn tænker dog stadig på Thylejren som et fællesskab, i dag består det bare i højere grad af individualister. Men det er okay. Der skal også være plads til at holde fast i sine egne tanker, og når man har fundet paradiset, er der ikke brug for politik. Vagn vil dog stadig gerne følge med i, hvad der sker ude på den anden side, selvom han bor på Det Ny Samfunds jord. Hver dag ved middag tænder han for radioen. I dag har han hørt, at Danmark har fået en ny kulturminister. Det vil han lige opdateres på. Computer og fjernsyn har han ikke noget af, men han synes, det er fint, at den unge generation har det. Det handler om at leve det liv, som man selv vil. Bare man ikke bryder en af lejrens tre regler - ingen tyveri, ingen vold og ingen hårde stoffer.

For ti år siden havde lejren problemer med en person, som netop brød en af reglerne. Han havde taget stoffer over længere tid. Hårde stoffer. Problemet blev taget op på fællesmødet, og der blev diskuteret højlydt, hvordan det skulle håndteres. Vagn siger sjældent noget på fællesmøderne, men han mindes, at han dengang rejste sig op og sagde, at hårde stoffer var den største trussel mod lejren. Vagn er vellidt og respekteret blandt lejrens beboere. Og selvom han ikke bevidst har ønsket sig nogen lederrolle, er han alligevel én, man lytter til. Narkomanen røg ud. Og siden har der ikke været problemer med hårde stoffer. Der er dog en del, der drikker. Meget. Og hash er der også stadig store mængder af, ligesom i de gamle dage. Men selvom Vagn hverken drikker eller ryger selv, ser han det ikke som noget problem. Igen, folk må jo leve, som de vil.

***

Hashtågen har hængt over Thylejren, siden de allerførste hippier slog sig ned på marken. Det regelfrie samfund blev udnyttet til at købe og sælge både hash, LSD og svampe. Men hvor der er åbenlys salg af hash, er der også politiaktioner. Den første i Thylejren fandt sted den 28. august 1970. Her fandt politiet intet. Det undskyldte sig med, at lejrens beboere måtte have lugtet lunten og gemt sagerne væk.

Anderledes stort udbytte har der været ved de aktioner, som politiet har gennemført de seneste ti år. For eksempel fandt politiet i 2003 blandt andet 30 kilo hash, 27 kilo pot og 1,2 kilo svampe. I 2008 fandt de en nedgravet plasttønde med 18 kilo hash, og i november i år var der igen gevinst. Politiets vogn holdt uden for lejren, og i godt to timer stoppede de alle, der forlod stedet. Det var ni biler i alt, og i hver af dem fandt politiet mellem 10 og 136 gram hash. Den dag blev der i alt konfiskeret 227 gram hash og 245 gram marihuana.

Ifølge politiet er Thylejren distributionscentral for hash i hele Nordjylland. Det er i høj grad den unge generation, der står for salget.

***

Den røde dør svinger op, og kulden strømmer ind. Anders sidder koncentreret og ser den amerikanske serie Grimm, som han streamer på nettet. En pakke gule Kings ligger på bordet, og askebægeret er fyldt med skodder. Kunden lukker døren bag sig og banker sneen af skoene ved at trampe hårdt i trægulvet.

“Hvad har du?”

Anders sætter serien på pause og vender sig.

“Jeg har 30, 45, 50, 60, 65.” Han lister grampriserne op for kunden.

“Er 50’eren mørk?”

“Jeg har både mørk og lys.”

Kunden nikker kort. Så vælger han 50’eren og betaler.

Anders lægger pengesedlen i lommen.

“Vent her,” siger han til kunden. Han tager jakken på og trasker ud i sneen. Varerne har han ikke på sig, det er for farligt, så dem har han gemt et andet sted lige i nærheden.

Op ad væggen i rummet står et spil bordfodbold, som nogle af kunderne bruger i ventetiden. Ovenpå ligger en bunke små gennemsigtige plastikposer med zip-lukning.

Efter et par minutter vender Anders tilbage. Han rækker kunden det, han har betalt for. Den lille klump er aldrig synlig mellem deres hænder. Kunden takker og går.

Det var Anders’ fjerde salg på to timer, hvilket er meget normalt for en fredag eftermiddag. Anders vender tilbage til serien på computeren og tænder endnu en cigaret. Han er oppe på cirka 30 om dagen nu. Hash ryger han dog ikke længere. Det stoppede han med, da han røg i fængsel anden gang. Engang var det ellers normalt med ti joints om dagen, men i dag har han ikke engang lyst længere.

Efter cirka ti minutter tager han et stort bundt pengesedler ud af jakkelommen og begynder at lægge dem i størrelsesorden med femhundredekronesedlerne først.

30-årige Anders er vokset op i Thylejren. Selvom han i dag bor udenfor, er det stadig her, han kommer for at sælge hash. Og være sammen med sine venner. Men han tager ikke med til fællesmøderne, medmindre der er noget på dagsordenen, han har lyst til at blande sig i. Han har hørt, at mange har talt om et nyt aktivitetshus, men det interesser ham egentlig ikke.

Anders har solgt hash, siden han var 18 år. Han har flere gange forsøgt at stoppe, men med en indtægt på cirka 20.000 kroner om måneden er det svært at finde et bedre alternativ, når man kun har en 9. klasses eksamen at falde tilbage på. Det var ellers ikke, fordi Anders ikke prøvede. Han har gået på både musik- og teaterskole, men fik det aldrig gjort færdigt. Han har også haft mange forskellige jobs, men ikke noget længerevarende, så hashsalget er blevet en levevej. Han sidder herude hver dag fra klokken 11-20. Når der ikke er nogen kunder, ser han film på computeren eller spiller kort med nogle af de andre beboere. Eller også går han op til Svampen for at få sig en snak.

Anders har ikke tænkt sig at pushe for evigt. Til sommer vil han gerne begynde på en uddannelse, og så kommer det jo helt af sig selv, at han ikke kan sidde her. Men det er ikke første gang, han har lovet sig selv at stoppe salget.

Anders blev snuppet i at sælge hash første gang, da han kom ud fra et hus i lejren, hvor han havde nogle varer liggende. Seks måneder røg han ind. Anden gang var mere dramatisk. Der stod Anders i en skurvogn om natten og var ved at pakke varerne ud. Han mener, politiet må have ligget ude i busken med night vision goggles og camouflagetøj, siden de kunne fange ham. Ni måneder blev det til denne gang. Først sad han i arresten, men han kom efterfølgende over i et åbent fængsel, hvor man fik terapi. Der var både gruppeterapi, individuel terapi og kunstterapi. Det hjalp, og det har blandt andet betydet, at Anders ikke har røget siden. I dag er det cirka 15 måneder siden, han kom ud.

Anders ser ikke sig selv som kriminel. Han ved godt, at det er strafbart at sælge hash, men han synes, det burde være lovligt. Han oplever, at det svinger meget, hvad lejrens beboere synes om hashsalget. Mange gror jo deres eget pot og har ikke brug for sådan en som Anders, de kan købe af. Hans kunder er da også oftest folk udefra. Det har engang været oppe på et fællesmøde, om der skal være nogle bestemte steder, hvor man ikke må sælge hash. Men der blev ikke vedtaget noget. Anders forsøger dog at holde salget lidt diskret og altid inden døre, og hvis nogle vil købe af ham, skal de nok finde ham. Anders er barn af lejren, så de fleste ved, hvem han er.

***

Især i Thylejrens første leveår var der øget fokus på lejrbørnene. Kunne det lille samfund danne ramme om en sund barndom? Op gennem 1970'erne blev der gjort flere forsøg på at fjerne børnene fra deres forældre, hvilket resulterede i, at nogle børnefamilier valgte at flytte ud af lejren. I dag ser Thisted Kommune dog ingen speciel grund til at gribe ind over for børn i Thylejren.

At være lejrbarn er stadig en titel, som bliver vurderet meget forskelligt, alt efter hvem man spørger, men i den øvrige befolkning er der mange bekymrede miner. Der er en frygt for, at børnene tager skade af at bo et sted, hvor hash og alkohol er en åbenlys del af hverdagen. Mange forældre lever ikke et normalt liv med arbejde fra 9-17, og børnene er i fare for at få et forvrænget billede af virkeligheden.

Lejrbeboerne selv lægger vægt på, at børnene bor i et miljø, hvor alt kan lade sig gøre. Hele naturen er deres legeplads, og der er en helt speciel tryghed i lejren, da alle beboere tager hånd om børnene i fællesskab - ligegyldigt om det er deres egne eller naboens. De sidste mange år har det dog været fattigt med småbørn i fællesskabet, men et nyt kuld lejrbørn er igen ved at blomstre op.

***

Synne sidder i hjørnet og knirker med de lange strikkepinde i det mørkegrønne garn. Hun er i gang med at lave endnu en varm trøje til babyen. Dem har hun efterhånden lavet mange af, men det er først engang i februar, når den lille pige kommer til verden, at det hele kommer i brug.

Det er sidst på formiddagen, og den 22-årige norske pige med kortklippet, lyst pandehår og dreadlocks er næsten lige stået ud af køjesengen. Hun har garderet sig mod vinterkulden med lyseblå dynefuttere og tykke strømpebukser. Den lille kakkelovn giver også en god varme i den cirka 15 kvadratmeter store skurvogn. Synne er elev på produktionsskolen inde i Thisted, cirka 25 kilometer fra lejren. Men i dag har hun taget en fridag, for at blive hjemme og hygge med sin 27-årige kæreste Hector. Han sidder på den anden side af det lille spisebord. Med sit halvlange hår, krusede skæg og fnulrede fleecetrøje ligner han lidt en hulemand. Han synes selv, skægget er blevet for langt, men han har ikke lige fået taget sig sammen til at barbere det af.

Hector laver ellers ikke noget specielt for tiden, men har planer om at starte med at læse til sommer. Han drømmer om at studere hjemmefra og blive professor i økonomi. Eller rejse rundt i hele verden med sit eget marked. Så ville han tage Synne og deres datter med sig, så den lille pige kunne lære en masse sprog. Hector har mange kreative tanker og påfund. Det var også ham, der ejede den 50-personers hængekøje, som dog måtte lade livet for det nye fælleshus. På bordet mellem dem står dagens morgenmad: Krydderboller med goudaost, en halv avocado og en termokande med varm kaffe. Hector skubber lidt til nogle af de mange ting, stiller sin computer i den lille vindueskarm, så Synne også kan se skærmen, og tænder for en Youtube-video. Violinisten Lindsey Stirling dukker op. Hun danser rundt blandt kæmpestore isblokke i et eventyragtigt landskab og spiller på sin violin. Hector fortæller Synne, at det er en violinist, som udfordrer de gængse normer.

"Det er den fedeste måde at lave musik på", siger Hector.

"Sejt. Det er rigtig sejt", siger Synne, der har givet de hurtigtarbejdende fingre en pause fra strikkeriet og nu sidder og kigger på skærmen.

Hector viser Synne en anden video med den samme pige. Her er hun i Afrika og danser blandt afrikanske børn og kvinder. Hector smiler lidt for sig selv, nikker i takt til musikken og trommer sagte med fingrene under bordet.

"På et tidspunkt skal vi til Afrika sammen, der er så meget fedt tøj i mange farver."

"Ja, jeg elsker farver," siger Synne, der har lagt strikketøjet fra sig for at smørre en krydderbolle.

Synne og Hector mødte hinanden i sommeren 2010 i Thylejren, hvor Synne tilfældigt havnede på sin blaffertur. Det var under den årlige Thylejr Festival, som er en af de helt store traditioner i lejren. De blev hurtigt kærester, og den 22. august 2012 blev de gift ved det årlige fællesbryllup. Synne var iført den norske nationaldragt, og Hector bar en blå charmeklud om halsen og en hat pyntet med en rød blomst. Det var en superhyggelig dag, synes de begge to. Der var sammenskudsgilde, og traditionen tro blev der spist en halv gris.

I sommer erhvervede de sig også deres skurvogn. Selvom der er småt med plads i det lille hjem, er Synne og Hector enige om, at der er plads til en lille baby. Synne har desuden besluttet sig for, at hun gerne vil føde hjemme foran kakkelovnen. De ser mange fordele i, at deres lille datter skal vokse op i Thylejren. Her er frihed til at lege i naturen, og der er ingen biler, der kører rundt til fare for de små. Det unge par ved, at der har været enormt meget fokus på druk og rygning i lejren, men Synne ser det ikke som et problem. Så får barnet ikke den der ekstreme nysgerrighed, som Synne selv har haft ved at vokse op i en familie og et miljø, hvor hun har været totalt afskærmet fra det. Hector mener, det vigtigste er at lære barnet, at misbrug er noget skidt. Hans børn må gerne prøve at ryge hash, tage kokain eller noget andet. De skal bare ikke misbruge det.

Planerne om fremtiden inkluderer ikke bare børn. Det unge par drømmer også om at bygge deres eget hjem - et "Earthship", som Hector kalder det. Et rumskibslignende hus, der skal bygges af genbrugsmaterialer og bildæk, så det nemt kan flyttes. "Rumskibet" skal samtidig indeholde en avanceret form for vandforsyning. Vandet skal opsamles fra taget, hvor det bliver ført videre ned til køkkenet, og her filtreres det, så det kan bruges som drikkevand. Desuden skal vandet også føres over i et toilet for til sidst at blive ledt ud i haven til jorden og planterne. Hector mener, det er et billigt hus at lave. Men det kræver et stort stykke arbejde. Han har dog tidligere arbejdet som tømrer i mange år, så han kan godt klare det, tror han.

***

Husene i Thylejren har ændret sig meget siden 1970'ernes telte og transportable liv. Da den store sommerlejr skiftede karakter og blev til fast helårsbeboelse, begyndte små permanente boliger at dukke op. De var dog i strid med by- og landzoneloven, og efter mange års stridigheder mellem kommunen og lejren kom det til en retssag mod Det Ny Samfund, som ejede jorden. I 1979 erklærede Landsretten lejrens bygninger for ulovlige, og beboerne blev dømt til at rive dem ned. For hver dag, det ikke blev gjort, ville de modtage dagbøder. Over de næste mange år løb de op i mere end 600.000 kr. Det blev et langvarigt politisk spil, hvor ingen myndigheder - hverken kommunen, amtet, staten eller politiet - ville tage ansvaret på sig og gennemtvinge nedrivningerne.

Det var først den 2. juni 1995, Folketinget nåede frem til den løsning, som lovliggjorde fast beboelse i Thylejren. Særloven krævede, at bygningerne ikke måtte overstige 35 kvadratmeter eller have et støbt fundament, som gav dem præg af helårsbeboelse. Desuden måtte ikke flere end 75 voksne plus børn have fast adresse på Gl. Aalborgvej 16. I dag står folk ligefrem på venteliste for at få adresse på den nordvestjyske mark.

***

Skråt over for Synne og Hectors skurvogn, på den anden side af marken, bor en anden af lejrens vordende kvinder, nemlig Julie. Hun flyttede ind til sin kæreste Tobias i sommeren 2010, han har haft adresse i lejren, siden han var syv måneder gammel. Julie har i mange år tilbragt sine somre i lejren sammen med veninden Freja, Vagns datter, som hun blev gode veninder med på sygeplejestudiet i Aarhus. Hun har altid haft tanken om at bo i et fællesskab, men troede egentlig først, det skulle blive, når hun ramte de 40-50 år. Men så mødte hun jo Tobias.

Deres hus skiller sig godt ud fra resten af boliglandskabet. De har lamelgardiner, lyse trægulve og et hvidt moderne køkken fra Ikea. Badeværelset ligger stadig i byggerod, men træk og slip-toilettet er for længst taget i brug, og der er indlagt gulvvarme. Når lejrens pilefletter John laver rundvisninger for nysgerrige turister, har Julie hørt ham gå forbi huset og sige “Sådan bygger de også i Brøndby”. Det griner hun bare lidt ad.

Julie vil ikke bytte sin tilværelse i Thylejren med noget som helst andet. Lejrens beboere er meget tætte herude, og det er det, der gør det så hyggeligt. Der er så meget kærlighed i lejren, som hun gerne vil give videre til sine børn. Alligevel tænker hun allerede nu, at når barnet bliver 10-11 år, er det nok bedst at flytte derfra. Hun er bange for, at børn bliver understimuleret, fordi der ikke er så mange muligheder i lejren. Efter Julies mening er der for mange af de unge drenge, der går i stå. De kommer aldrig rigtigt ud i den anden verden. I stedet bliver de hængende i Svampen, ryger en del hash og får ikke bygget noget på deres skurvogn. Sådan skal det ikke være for hendes dreng. Hvis ikke de er flyttet, når drengen er 10-11 år, så smider de ham i hvert fald ud, når han er 18. Og han må ikke komme tilbage, før han er blevet 30 år og forhåbentlig har fundet sig en kone.

Julie har ellers gjort, hvad hun kunne, for at hanke op i lejrfællesskabet. Hun har blandt andet været primus motor for en stribe fælles arbejdsweekender i lejren. Her har beboerne blandt andet vasket og malet Svampen. De har også istandsat fælleskøkkenet og taget en flere år gammel opvask. De har bygget en basketballbane og støbt en containerplads. Julie har været overrasket over, hvor mange der er mødt op hver gang. Selv vil hun gerne prøve at skabe en modvægt til alt det tunge, der har domineret Thylejren de seneste år. Og hun er glad for, at hun ikke er den eneste.

I maj i år var de ligeledes en gruppe kvinder, der startede en ny lejravis. Thylejren har i sine 42 års levetid haft mange forskellige interne lejrblade, men de er stoppet med at udkomme, når initiativtagerne ikke har gidet mere. Nu var de endelige en gruppe, der var friske på at sætte det i gang igen. Thylejr News, Skæve Tidende og Lokums Lekture var oppe at vende som mulige avisnavne, men efter en afstemning faldt valget på Thy Tid. De skriver kun om de hyggelige ting. Som for eksempel det årlige fællesbryllup, solhvervsfesten eller ballonbal i Svampen. I hvert nummer er der også en kalender, hvor datoerne for beboernes fødselsdag, fællesmøder og arrangementer med pileflet eller vindmølledemonstrationer er skrevet ind. Der er også indlæg fra beboere. Nogle mindes deres døde hund, én har skrevet et debatindlæg om legaliseringen af hash, og Marianne tilbyder pc-hjælp, til dem der er på bar bund. Den allerførste lejravis fra 1970 nåede at udkomme i 67 numre. Til januar runder Thy Tid sin ottende udgivelse. Når det nye aktivitetshus står klar, bliver det også der, kvinderne skal mødes og skrive lejrhistorierne.

På det store køleskab med indbygget ismaskine hjemme hos Julie og Tobias hænger et billede. Det er udskrevet på hvidt printerpapir og revet til i siderne. Billedet viser 53 mennesker. 53 af Thylejrens beboere. Det blev taget i slutningen af september på fællesmødet, og et sådan fællesfoto har man ikke haft siden 1996. Det var Julie, der arrangerede det. Hun mindes ikke, at der nogensinde tidligere er dukket så mange beboere op til et fællesmøde.

Lisa og Rølike sidder midt i billedet og smiler. Synne sidder ved siden af på Hectors skød. Han holder om hende. Helt ude til venstre i billedet står en ældre kvinde med langt, gråt hår og en mand med næsten lige så langt, hvidgråligt skæg. Kvinden bærer en gravhund under armen. I den anden side står Tobias og Julie. Tobias står bagerst med armene rundt om sin gravide kæreste. Begge holder de hænderne på hendes mave.

***

“De skæve nybyggere” er blevet til efter en uges ophold i Thylejren og omegn i december 2012. Her har vi fulgt hovedpersonernes hverdag og oplevet livet i den gamle hippielejr. Artiklen bygger på samtaler og interview med flere end 30 personer, heriblandt nuværende beboere, naboer, fraflyttere samt personer med stort kendskab til lejren. Vi har endvidere været i besiddelse af en kulturhistorisk rapport om Thylejren fra 2009 samt eksemplarer af den nuværende lejravis, ThyTid. Historisk materiale i form af bøger, film, videoklip og radioindslag - nye som gamle – har ligeledes været en stor del af vores research. Én enkelt kilde optræder anonymt i historien. Kildens rigtige navn er os bekendt.

Synes godt om 0

Kommentarer

0 kommentarer

Sortér efter **Ældste**

Tilføj en kommentar ...

Plugin til Facebook-kommentarer

© 2011-2012 Hippieselskabet All rights reserved